

HOJENÍ RAN

Alena Dřimalová

Urologická klinika Fakultní nemocnice v Olomouci

Úvod

Kůže je důležitý orgán lidského těla, který chrání organismus před vlivy vnějšího prostředí. Nejdůležitějšími funkcemi kůže jsou: funkce ochranná, kůže se podílí na regulaci tělesné teploty, pomáhá udržet stálost vnitřního prostředí, má funkci vylučovací a detoxikační. Na kůži rozeznáváme několik vrstev. Při porušení jedné či více vrstev vzniká rána.

Rány dělíme podle hloubky poškození na povrchové a hluboké. Povrchové jsou eroze nebo trhlíny, které se hojí bez jizvy a jsou většinou nebolestivé. Hluboké rány zasahují podkoží, hojí se jizvou a jsou bolestivé. Další dělení ran je podle délky hojení. Akutní se hojí méně než devět týdnů, chronické se hojí déle. Hojení rány je individuální a závisí na mnoha faktorech. Mezi nejvýznamnější patří věk, stav výživy, stav imunitního systému, přidružená onemocnění, celková léčba, psychický a sociální stav pacienta a lokální změny v ráně.

Obvazové materiály

Na našem trhu je řada firem, které se specializují na obvazový materiál. Nabídka je pestrá, stačí si jen vybrat a materiál správně používat. Zpočátku je dobré zvolit jeden nebo dva výrobky a naučit se s nimi pracovat. Je důležité přečíst pozorně návod k použití (na jaký typ rány se materiál používá, jak dlouho můžeme přiložený obvaz ponechat, ev. vznik alergických reakcí). Dále je použití těchto materiálů otázkou praxe.

Antiseptické obvazy

Jsou vyrobeny z netkaného porézního materiálu a napuštěny antimikrobiální látkou. Tyto obvazy mají široké spektrum použití. Zabraňují vstupu infekce do rány nebo již vzniklou infekci likvidují. Vyžadují sekundární krytí, které je možné vyměňovat a přitom antiseptický obvaz po-

nechat na ráně. U některých pacientů může obvaz vyvolat alergickou reakci.

Obvazy s aktivním uhlím

Skládají se z tkaniny obsahující aktivní uhlí, které absorbuje mikroby. S výhodou se používají na silně exsudující infikované rány. Uhlí absorbuje také nepříjemné pachy. Tyto obvazy se používají při terapii dekubitů, vředů, píštělí a rozpadlých tumorů.

Hydropolyмеры, polyuretany

Vnitřní vrstva těchto obvazů při přímém kontaktu s ranou absorbuje exsudát. Obvaz nabobtnává, ale nemění svou formu. Pro svoje složení může zůstat na ráně až týden. Obvaz podporuje hojení rány, ale nesmí být přítomny projevy infekce rány a příliš velká sekrece. Není třeba sekundárního krytí.

Filmové obvazy

Obvazy z polyuretanu mají formu průhledné fólie s celoadhezivní úpravou. Používají se jako efektivní pomůcka při fixaci a ochraně centrálních katétrů a periferních kanyl. Další jejich využití je v prevenci dekubitů. Lepíme je na nejvíce ohrožená místa (například sakrální oblast). Používáme je pouze u dekubitů prvního stupně, tedy zarudnutí. Lepíme je na čistou, suchou pokožku. Efekt je velmi dobrý.

Závěr

Článek obsahuje stručný přehled některých moderních obvazů, používaných na naší klinice. Trh přináší stále nové a efektivnější výrobky, které pomáhají lepšímu hojení ran. Nabízejí pacientům větší komfort, méně často je zatěžují nepříjemnými a mnohdy bolestivými převazy. Při jejich aplikaci je důležitá spolupráce sestry s lékařem.